

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

03.09.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[«Усе залишається невідомим», – Княжицький про підсумки «Тисячovesни». – Ігор Гулик](#)

[Лідер гурту «Бумбокс» заявив про намір відмовитись від звання заслуженого артиста України. – Христина Подоляк](#)

Мовні питання

[Голова ОСББ отримав попередження за спілкування російською мовою у робочому чаті зі співвласниками. – Ірина Де Люсто](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[На Алеї зірок Одеси вшанували трьох видатних містян](#)

Благодійність

[Купували навіть порожні пакети: український комік зібрав 12 млн грн для військових під час євротуру. – Микита Кишиневський](#)

[Гобелен із сумської бібліотеки, що постраждала від рф, відтворили на вишитих сорочках. – Дарина Рубан](#)

Фестивалі

[«Енеїда» у виконанні військових і ветеранів та сад зі 107 гігантських квітів на Алеї Героїв: як Гогольfest повертається до Києва](#)

Театр

[Рівненський драмтеатр покаже «Лісову пісню» у Вараші. – Іванна Готліб](#)

Музика

[У Рівному завершився фестиваль «Musica Viva Organum». – Катерина Ношкалюк](#)

[Український джаз-бенд «Nurphen Dash» їде в європейський тур. – Оксана Мамченкова](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[На кінофестивалі DMZ Docs у Південній Кореї відбудеться прем'єра фільму «Ілюзія тихої ночі» Ольги Черних. – Вероніка Якимець](#)

[На кінофестивалі в Торонто покажуть фільм «Чорнобиль-2: життя після» про](#)

[українську родину, яка пережила дві трагедії. – Вероніка Якимець](#)

[Львівський міжнародний кінофестиваль WIZ-ART представив офіційну програму. – Юлія Дон](#)

[«ЄвроКривбас»: вийшов трейлер документального фільму про європейську спадщину Дніпропетровщини. – Валерія Буняк](#)

[Тиша після фанфар. На Одеському кінофестивалі відбулася прем'єра нового фільму Валентина Васяновича «За перемогу!». – Дмитро Десятерик](#)

[Зумер і Революція. Рецензія на документальний фільм «Машина часу. Майдан». – Кромф Ігор](#)

[«Пам'ять землі»: рівненський режисер Віктор Булига зняв фільм про ексгумацію жертв Волинської трагедії. – Вадим Новак](#)

[Новий фільм Дмитра Сухолиткого-Собчука «Тиха повінь» вийде в прокат цієї осені \(трейлер\)](#)

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

[KISFF адаптує частину програми для людей з інвалідністю та сенсорною чутливістю. – Оксана Заблоцька](#)

Арттерапія

[Ветерани та художники з семи країн створять у Львові мистецькі об'єкти з художнього скла. – Оріся Шиян](#)

Просвітництво

[Команда «Сільпо» створила відеокурс про Георгія Нарбута для школярів](#)

[В Україні випустили кліп про доставку перших українських грошей через Атлантику \(ВІДЕО\). – Микита Кишиневський](#)

Література. Книговидання

[Осіною «Книжкову країну» у Києві перенесли через безпекову ситуацію. – Анастасія Большакова](#)

[Monobank дає 15% кешбеку на українські книжки](#)

[Книги Жадана та Ілюхи відібрали до короткого списку премії «Ангелус». – Вероніка Якимець](#)

Музейна справа

[Виставковий проєкт «Династія Кричевських»: про три покоління видатної української мистецької родини з нагоди 100-річчя від дня народження Катерини Кричевської-Росандіч та 125-річчя від дня народження Василя Кричевського \(Молодшого\). – Ганна Лексіна](#)

[Екскурсії, квести, орієнтир на НМТ: як українські музеї працюють з історичною](#)

[пам'яттю для дітей та патріотизмом. – Марія Кабацій](#)

[Документ 1917 року про зречення російського імператора Миколи II та відмову наступника передали до музею на Рівненщині. – Юлія Савчук](#)

[Державний архів оцифрував особову справу студента Степана Бандери. – Наталія Карнаух](#)

[Знайшли архів ОУН, що пробув під землею майже 80 років](#)

Охорона культурної спадщини

[У центрі Одеси врятували кам'яний грот-фонтан кінця XIX століття від руйнування \(ФОТО\). – Микита Кишиневський](#)

Міжнародне співробітництво

[Польща дозволила Україні провести пошукові роботи на православному кладовищі в Ласкові. – Оксана Заблоцька](#)

Підтримка України у світі

[Анджеліна Джолі з неанонсованим візитом відвідала кілька міст України. – Ірина Оліщук](#)

[Сергій Лозниця розкритикував ЄС за відмову фінансування Венеційської бієнале через російський павільйон. – Анастасія Большакова](#)

[Американський оркестр відмовився скасувати виступ пропутінського скрипаля. – Оксана Мамченкова](#)

[Свідки росії. Який фільм про драмтеатр у Маріуполі випустила рф і чим може відповісти Україна. – Вікторія Кіхтенко](#)

Загальні питання

«Усе залишається невідомим», – Княжицький про підсумки «Тисячовесни». – Ігор Гулик

Народний депутат, голова підкомітету з питань культури М. Княжицький, виступаючи на пленарному засіданні Верховної Ради, підняв питання щодо якості проєктів, затверджених через «Тисячовесну» та прозорості голосування. Зокрема, він зазначив: «Купити підручники для шкіл, які знищені, немає грошей. Переселити людей зі знищених приміщень немає грошей, для армії немає грошей. Але ми виділили 4 млрд грн для підтримки української культури через проєкт „Тисячовесна”». На його думку, сама ідея проєкту позитивна і хороша. І, попри сумніви у способі, в який реалізовувалася «Тисячовесна», у гуманітарному комітеті ВР все ж підтримували її. «Але саме тому, для того, щоб цю ідею не спалюжити, підбиймо підсумки того, як це відбулося», – уточнив Княжицький. «Навіть у 2019-му році, ще до війни, Україна на піку кіновиробництва знімала 50 фільмів. Зараз ми хочемо зняти 90. Що це означає? Це означає, що якість проєктів, затверджених через „Тисячовесну”, незрозуміла. Прозорість голосування незрозуміла. Дуже часто не було навіть сценаріїв оцих проєктів. Незрозуміло, хто ці гроші в який спосіб розподілить», – сказав народний депутат. Він звернувся з проханням до Міністерства культури оприлюднити список експертів, розповісти про те, як вони голосували, відкрити компанії, які отримали кошти для реалізації проєктів, бо наразі відомо лише назви і фірми. Зробити це потрібно для того, «щоб не було соромно перед нашими воїнами», – вважає Княжицький. Бо наразі все залишається невідомим. «Коли нам нічим фінансувати армію, ми тихо роздали 4 млрд незрозуміло кому і на що... Це не означає, що всі ці проєкти погані. Там є дійсно багато достойних, гідних людей. Але хай суспільство це побачить. Тому що суспільство та українська армія ці питання обов’язково поставлять», – підсумував народний депутат. Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-use-zalishaetsya-nevidomim-knyazhitskiy-pro-pidsumki-tisyachovesni>

Лідер гурту «Бумбокс» заявив про намір відмовитись від звання заслуженого артиста України. – Христина Подоляк

А. Хливнюк зазначив, що влада повинна зробити вибір та переглянути списки артистів, які отримали державні звання та нагороди. «Позбавляти звань і нагород „діячів культури” все рівно доведеться. Питання тільки, за антиукраїнську, або за проукраїнську позицію. Я не проти позбутися свого „заслуженого”, в такій компанії це лютий „крінж”», – зауважив співак. У дописі він не називав конкретних імен, проте його заява пролунала на тлі нещодавнього скандалу навколо репера Потапа (О. Потапенка). Йдеться про відео, яке репер та продюсер опублікував в інстаграмі. У ньому він разом зі співачкою Настею Каменських висміяв вимоги розмовляти українською. Докладніше:

https://zaxid.net/lider_gurtu_bumboks_zayaviv_pro_namir_pozbutisya_zvannya_zasluzhenogo_artista_ukrayini_n1644864

Мовні питання

Голова ОСББ отримав попередження за спілкування російською мовою у робочому чаті зі співвласниками. – Ірина Де Люсто

Як пояснила представниця Уповноваженого з питань захисту державної мови Є. Сачура, ОСББ є юридичною особою, а його посадові особи під час виконання службових обов'язків повинні дотримуватися вимог мовного законодавства. Тому, якщо чат у Viber є фактично єдиним каналом комунікації ОСББ із співвласниками, інформація в ньому має надаватися українською мовою. Йдеться саме про робоче спілкування, пов'язане з діяльністю ОСББ та інформуванням співвласників. Це не означає заборону мешканцям приватно спілкуватися один з одним іншими мовами. Представниця мовного омбудсмена навела конкретний випадок у Черкаській області. Голова одного з ОСББ спілкувався зі співвласниками у робочому чаті Viber російською мовою і вважав, що це його особиста справа. Під час державного контролю було встановлено, що чат фактично був єдиним каналом комунікації співвласників, а спілкування в ньому відбувалося в рамках виконання службових обов'язків. Перевірка встановила, що голова ОСББ порушував вимоги статті 30 мовного закону, спілкуючись із співвласниками у робочому чаті не державною мовою. Йому винесли попередження та надали 30 днів на усунення порушення. Докладніше:

<https://socportal.info/ua/news/golova-osbb-otrimav-poperedzhennya-za-spilkuвання-rosiiskoiu-movoiu-u-robochomu-chati-zi-spivvlasnikami/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

На Алеї зірок Одеси вшанували трьох видатних містян

Нові пам'ятні знаки присвячено джазовій співачці Т. Боевій, журналісту та культурологу Є. Голубовському і художнику О. Ройтбурду. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1098955-na-aleyi-zirok-odesi-vsanuvali-tryox-vidatnix-mistian>

Благодійність

Купували навіть порожні пакети: український комік зібрав 12 млн грн для військових під час Євротуру. – Микита Кишиневський

Стендап-комік А. Тимошенко завершив благодійний тур Європою. За 24 концерти у 21 місті йому вдалося зібрати 12,2 мільйона гривень для Сил оборони України. Докладніше:

<https://shotam.info/kupuvaly-navit-porozhni-pakety-ukrainskyy-komik-zibrav-12-mln-hrn-dlia-viyskovykh-pid-chas-ievroturu/>

Гобелен із сумської бібліотеки, що постраждала від рф, відтворили на вишитих сорочках. – Дарина Рубан

Український бренд SVARGA та військова школа «Боривітер» створили благодійну колекцію «Дерево знання: відродження» за мотивами гобелена Л. Товстухи «Дерево знання». Його народний художник України та лауреат

Національної премії Шевченка створив у 1988 році на Решетилівській фабриці. Її Товстуха очолював понад 40 років. За життя він створив приблизно 140 килимів, працюючи над розвитком і переосмисленням народної орнаментальної традиції килимарства. На гобелені відтворене квітуче дерево, символ зростання. Нині він зберігається в інтер'єрі Сумської обласної наукової бібліотеки, яку у липні росіяни пошкодили черговим обстрілом. Основні мотиви гобелена Товстухи відтворили дизайнери та технологи SVARGA на святкових сорочках. Обличчями проєкту стали військові фотографи-документалісти В. і К. Ліберови, а також фізик, освітянин і викладач Р. Ігорович. Частину коштів від продажу колекції передадуть військовій школі «Борівітер». Докладніше:

<https://shotam.info/za-motyvamy-hobelenu-iz-sumskoi-biblioteki-iaak-postrazhdala-vid-ataky-rf-stvoryly-blahodiynu-kolektsiiu-odiahu/>

Фестивалі

«Енеїда» у виконанні військових і ветеранів та сад зі 107 гігантських квітів на Алеї Героїв: як Гогольфест повертається до Києва

16–20 вересня Гогольфест уперше від початку повномасштабного вторгнення повернеться до Києва. Фестиваль відзначить своє 20-річчя програмою в МЦКМ, на Алеї Героїв Небесної Сотні та інших локаціях міста. У пошкодженому російським обстрілом МЦКМ 50 українських художників створять мистецький сквот. На місці майбутнього Музею Революції Гідності відбудеться site-specific перформанс «Янголи Свободи». Також у програмі – вистава Театру Ветеранів, спеціальні шоу DakhaBrakha і Schmalgauzen, концерти Qarpa, Крихітки, Пирога і Батога та кінопокази. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/hid-festyvalem-hoholfest/>

Театр

Рівненський драмтеатр покаже «Лісову пісню» у Вараші. – Іванна Готліб

Перша виїзна вистава Рівненського драмтеатру в новому сезоні відбудеться у Вараші. Це буде містична драма «Лісова пісня» – модерну інтерпретацію безсмертного шедевра Лесі Українки артисти вперше зіграють на виїзді. Виставу покажуть 6 жовтня у Паладі культури Рівненської АЕС. Саме на цій сцені у 2023 році театр долучився до відкриття «Нової сцени» та домовився з місцевою владою про співпрацю. Ця сцена вважається однією з кращих у регіоні серед будинків та палаців культури. У новому сезоні театр розглядає й інші локації для виїзних показів – зокрема Сарни, Дубно, Радивилів та інші колишні районні центри. Джерело:

<https://varash.rayon.in.ua/news/1098933-rivnenskii-dramteatr-pokaze-lisovu-pisniu-u-varasi>

Музика

У Рівному завершився фестиваль «Musica Viva Organum». – Катерина Ношкालюк

У Рівному відбувся фінальний концерт IX Міжнародного фестивалю органної музики «Musica Viva Organum». Захід пройшов у Залі камерної та

органної музики. Цьогоріч фестиваль мав не лише мистецьку, а й благодійну складову. Спільно з Благодійним фондом «РУЄВИТ» філармонія збирає кошти на дві зарядні станції «Бандера Павер» для 14 окремого розвідувального батальйону. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1098854-u-rivnomu-zaversivsia-festival-musica-viva-organum>

Український джаз-бенд «Hyphen Dash» їде в європейський тур. – Оксана Мамченкова

Наприкінці вересня гурт «Hyphen Dash» відправляється у тур Німеччиною, Австрією і Нідерландами, повідомляє Український інститут. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/09/02/763140_ukrayinskiy_dzhaz-bend_hyphen.html

Кіномистецтво. Кінопрокат

На кінофестивалі DMZ Docs у Південній Кореї відбудеться прем'єра фільму «Ілюзія тихої ночі» Ольги Черних. – Вероніка Якимець

На XVIII Міжнародному фестивалі документального кіно DMZ (DMZ Docs) 11 та 13 вересня відбудеться азійська прем'єра стрічки «Ілюзія тихої ночі» режисерки О. Черних. Фільм увійде до програми Verite, яка представить картини, що зображують виживання не лише як інстинкт, а як незламну волю зберегти безперервність життя. За описом, «Ілюзія тихої ночі» зафіксувала сотні життів українців по всій Україні в одну й ту саму літню ніч у липні 2025-го року. Матеріали, що увійшли до стрічки, відзняли 40 операторів та сотні громадян. За задумом, ніч мали задокументувати різні за професіями, віком та статтю люди з усіх регіонів країни, включно з тимчасово окупованими територіями Донбасу та Криму. Картина має на меті засвідчити, як життя триває попри війну, демонструючи стійкість нації, що перебуває у невизначеності. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/09/03/763268_kinofestivali_dmz_docs_pivdenniy.html

На кінофестивалі в Торонто покажуть фільм «Чорнобиль-2: життя після» про українську родину, яка пережила дві трагедії. – Вероніка Якимець

У рамках 51-го Міжнародного кінофестивалю в Торонто (TIFF), що триватиме з 10 до 20 вересня, відбудеться показ канадсько-українського документального фільму «Chernobyl-2: Life After» («Чорнобиль-2: життя після») канадської режисерки українського походження Ольги Антімоні. Сеанс пройде 15 вересня у культурному центрі TIFF Lightbox у межах Market Screening TIFF (ринковий показ), який передбачає представлення стрічок професійній аудиторії, зокрема дистрибуторам та байерам. Картина поєднала архівні кадри 20-річної давнини з матеріалами, віднятими під час Великої війни. Проєкт має на меті простежити, як одна катастрофа лунає крізь іншу, і, як сім'я, попри Чорнобильську катастрофу в минулому та нинішню війну, продовжує любити, сміятися, долати труднощі та рухатися вперед. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/09/02/763168_kinofestivali_toronto_pokazhut.html

Львівський міжнародний кінофестиваль WIZ-ART представив офіційну програму. – Юлія Дон

XVII кінофестиваль WIZ-ART проходитиме у Львові з 22 по 27 вересня під гаслом «Тримай фокус». У межах заходу покажуть близько 150 короткометражних фільмів із 50 країн світу. Програма охоплює міжнародний та національний конкурси, позаконкурсні блоки, добірки найкращих європейських робіт від European Short Film Audience Award, спеціальні програми від партнерських фестивалів Vilnius Short Film Festival та Ottawa International Film Festival, безкоштовні кінопокази просто неба, а також стрічки для наймолодшої аудиторії і тематичні добірки для учнів 8–11 класів. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/104652/lvivskyj-mizhnarodnyj-kinofestyval-wiz-art-predstavyv-oficijnu-programu/>

«ЄвроКривбас»: вийшов трейлер документального фільму про європейську спадщину Дніпропетровщини. – Валерія Буняк

У мережі вийшов трейлер документального фільму «ЄвроКривбас» режисерок М. Ткачук й А. Паленчук, що досліджує європейську спадщину Дніпропетровщини та розповідає про бельгійських, французьких, британських, німецьких і польських підприємців та інженерів, які понад століття тому долучилися до розвитку Дніпра, Кривого Рогу та Кам'янського. Національна прем'єра «ЄвроКривбасу» відбудеться в межах Одеського міжнародного кінофестивалю 4 вересня. Стрічка є продовженням документального фільму «ЄвроДонбас» режисера К. Грицюка, присвяченого європейській спадщині Донеччини та Луганщини. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/252276/2026-09-02-ievrokryvbas-vyyshov-treyler-dokumentalnogo-filmu-pro-ievropeysku-spadshchynu-dnipropetrovshchyny/>

Тиша після фанфар. На Одеському кінофестивалі відбулася прем'єра нового фільму Валентина Васяновича «За перемогу!». – Дмитро Десятерик

Автор вважає, що В. Васяновичу вдалося чесно і без спекуляцій відобразити той емоційний і соціальний стрес, який може чекати на нас як на націю за межею перемоги над росією. Докладніше у відгуку:

<https://life.pravda.com.ua/culture/drama-valentina-vasyanovicha-za-peremogu-novatorske-ukrajinske-kino-pislya-viyni-317357/>

Зумер і Революція. Рецензія на документальний фільм «Машина часу. Майдан». – Кромф Ігор

У межах Одеського міжнародного кінофестивалю відбулася національна прем'єра документального фільму В. Тихого і Р. Любого «Машина часу. Майдан». Автор розповідає, як режисерам вдається знайти нову оптику на події Революції Гідності. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/films/mashyna-chasu-maidan/>

«Пам'ять землі»: рівненський режисер Віктор Булига зняв фільм про

ексгумацію жертв Волинської трагедії. – Вадим Новак

Рівненський режисер В. Булига разом із оператором І. Морарашем створив документальну стрічку «Пам'ять землі. Українці між війнами». Фільм показує пошукові та ексгумаційні роботи на місцях подій «Волинської трагедії» 1940-х років. Онлайн-прем'єра стрічки відбулася 30 серпня. Булига зазначив, що загалом проєкт тривав чотири місяці та охопив сім знімальних змін. Локаціями стали три колишні населені пункти, яких сьогодні немає на карті: Гута Пеняцька у Бродівському районі на Львівщині, а також Острівки та Воля Острівецька поблизу українсько-польського кордону. Докладніше:

<https://suspilne.media/rivne/1393612-pamat-zemli-rivnenskij-reziser-viktor-buliga-znav-film-pro-eksgumaciju-zertv-volinskoj-tragedii/>

Новий фільм Дмитра Сухолиткого-Собчука «Тиха повинь» вийде в прокат цієї осені (трейлер)

А саме 29 жовтня. Це документальна історія про загадкову релігійну громаду, яка живе відокремлено на берегах Дністра. Стрічка вже встигла отримати нагороди на престижних міжнародних кінофестивалях. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/film-tykha-povin-prokat-treiler/>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

KISFF адаптує частину програми для людей з інвалідністю та сенсорною чутливістю. – Оксана Заблоцька

XV Київський міжнародний фестиваль короткометражних фільмів, що проходить 17–23 вересня в столичних кінотеатрах «Жовтень» та Kino42, представить інклюзивну програму. Частину показів адаптують для людей із порушеннями зору та слуху, а окремі сеанси проведуть зі зниженим сенсорним навантаженням. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1393440-kisff-adaptue-castinu-programi-dla-ludej-z-invalidnistu-ta-sensornou-cutlivistu/>

Арттерапія

Ветерани та художники з семи країн створять у Львові мистецькі об'єкти з художнього скла. – Оріся Шиян

У Львові стартує міжнародний мистецький проєкт «10 історій не обов'язково про війну», в якому візьмуть участь десять ветеранів, котрі проходять реабілітацію в центрі Unbroken, та десять художників-склярів з України, Болгарії, Ісландії, Нової Зеландії, Німеччини, Латвії та Румунії. У центрі проєкту – особисті історії ветеранів, їхній досвід, спогади, мрії та погляд у майбутнє. Водночас автори ініціативи свідомо не зосереджуються винятково на темі війни та травматичному досвіді. Головна ідея – показати людину за межами її воєнного досвіду: її життя до війни, сьогодення, силу, характер, радощі, пам'ять і здатність будувати майбутнє. Ветерани стануть не лише героями проєкту, а й учасниками творчого процесу. Під час зустрічей та інтерв'ю вони ділитимуться власними історіями з митцями. На основі цих розповідей художники створять концепції та ескізи майбутніх робіт, а згодом

втілять їх у склі. Символом проекту стане художнє скло – матеріал, який поєднує крихкість і міцність, прозорість і здатність витримувати надзвичайно високі температури. У цьому контексті воно є метафорою людської стійкості, сили та відновлення. До міжнародної команди митців долучаться Елізар Мілев із Болгарії, Сігрун Ейнарсдоттір з Ісландії, Беван Така з Нової Зеландії, Анна Мласовські з Німеччини, Анда Мункевіца з Латвії та Йоана Стелеа з Румунії. Україну представлятимуть А. Петровський, О. Турецька, О. Коклонська, Е. Білоус і Х. Ковалюк. Разом із ветеранами художники працюватимуть у майстернях кафедри художнього скла Львівської національної академії мистецтв – єдиної в Україні такого профілю. Створені композиції у різних техніках встановлять у публічних просторах Першого територіального медичного об'єднання Львова. Окремою частиною проекту стане двомовне видання «10 історій не обов'язково про війну». Також створять десять відеоепізодів про ветеранів, в яких особисті історії поєднують із відео процесу створення робіт на гуті, інтерв'ю з митцями та анімаційною графікою. Проект «10 історій не обов'язково про війну» підготовлено за підтримки Українського культурного фонду в межах конкурсної програми «Культура під час війни». Джерело:

https://zaxid.net/veterani_unbroken_i_hudozhniki_z_semi_krayin_stvoryat_mi_stetstvo_zi_skla_u_lvovi_n1644855

Просвітництво

Команда «Сільпо» створила відеокурс про Георгія Нарбута для школярів
Мережа «Сільпо» розробила для державної освітньої екосистеми «Мрія» відеокурс про Г. Нарбута. Митець є автором перших грошей і поштових марок Української Народної Республіки. Курс із шести відеоуроків про українського художника-графіка доступний з 2 вересня в бібліотеці контенту «Мрії». Переглядати його можуть учні та вчителі шкіл, які користуються цією освітньою екосистемою. Серію розраховано на школярів різного віку, але автори зазначають, що вона буде цікавою і дорослим. Відеокурс є частиною ширшої кампанії «Сільпо», у межах якої мережа вже випустила тематичні товари, присвячені митцю. Зокрема, можна придбати колоду гральних карт за ескізами Нарбута 1917–1918 років і шоколадні «шаги», створені у співпраці з Національним банком України. Частину коштів від продажу товарів передадуть на відновлення Національного художнього музею України. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/silpo-videokurs-georgij-narbut/>

В Україні випустили кліп про доставку перших українських грошей через Атлантику (ВІДЕО). – Микита Кишиневський

Гурт МУР випустив пісню та кліп «Гривню творять люди» до 30-річчя початку грошової реформи, коли 2 вересня 1996 року в обіг увійшла національна валюта. Історія українських грошей почалася ще до проголошення Незалежності, а дизайн перших банкнот розробили у 1991 році. Гроші друкували в Канаді фактично в кредит, а доставляли в Україну цивільним суховантажем через Атлантику. Операція отримала назву «Щит України», а

вантаж охороняли бійці спецпідрозділу «Альфа» під виглядом членів екіпажу. Гривня прибула до України ще у 1992 році, проте чекала на введення в обіг майже чотири роки. За цей час голова НБУ В. Ющенко зумів стабілізувати інфляцію та розбудувати необхідну банківську інфраструктуру. У проєкті зазначають, що для України власна валюта стала ключовим кроком для виходу з російського економічного простору та звільнення від колоніальної залежності. Проєкт реалізовано за сприяння Національного банку України та «ПриватБанку». Джерело:

<https://shotam.info/v-ukraini-vypustily-clip-pro-dostavku-pershykh-ukrainskykh-hroshey-cherez-atlantyku-video/>

Література. Книговидання

Осіною «Книжкову країну» у Києві перенесли через безпекову ситуацію. – Анастасія Большакова

Книжковий фестиваль «Книжкова країна. Загадкова», який мав відбутися на ВДНГ у Києві, перенесено на весну. Про це організатори повідомили у соцмережах, пояснивши рішення безпековою ситуацією в столиці. За їхніми словами, кілька додаткових місяців підготовки також дадуть змогу видавництвам відновитися після атак і підготувати нові книжки, авторам – завершити рукописи, а друкарням – надрукувати нові накладки. Точних дат проведення фестивалю в повідомленні не названо. Водночас «Книжкова країна» традиційно відбувається восени й навесні, тож «Загадкова» стане заміною наступної події. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/knizhkoviy-festival-knizhkova-krajina-zagadkova-u-kiyevi-pereneseno-na-vesnu-317359/>

Monobank дає 15% кешбеку на українські книжки

Monobank запустив на вересень підвищений кешбек у категорії «Книги в Україні» – 15% від суми покупки, повідомив співзасновник банку О. Гороховський. За його словами, якщо достатня кількість клієнтів обере цю категорію та купить протягом місяця хоча б кілька книжок, сумарний кешбек сягне десятків мільйонів гривень і пізніше ці кошти підуть на підтримку українських видавництв. Подібну акцію кількома днями раніше запуслав і ПриватБанк. Втім, ліміт кешбеку вичерпався дуже швидко. Докладніше:

<https://chytomo.com/monobank-daie-15-keshbeku-na-ukrainski-knyzhky/>

Книги Жадана та Ілюхи відібрали до короткого списку премії «Ангелус». – Вероніка Якимець

«Арабески» С. Жадана та «Мої жінки» Ю. Ілюхи увійшли до короткого списку літературної премії Центральної Європи «Ангелус». Загалом до фіналу вийшли семеро авторів та авторок. Лавреата або лавреатку премії оголосять 17 жовтня на урочистій церемонії у Вроцлаві, під час якої виступить український прозаїк і поет, перший лауреат Angelus Ю. Андрухович разом із польським гуртом Karbido. Головний приз за перемогу – 150 тисяч злотих. Крім цього, усі автори й авторки, чиї книжки потрапили до фіналу, отримають 5

тисяч злотих. Також передбачено нагороду за переклад у розмірі 40 тисяч злотих. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/09/02/763184_knigi_zhadana_ilyuhi_vidibrali.html

Музейна справа

Виставковий проєкт «Династія Кричевських»: про три покоління видатної української мистецької родини з нагоди 100-річчя від дня народження Катерини Кричевської-Росандіч та 125-річчя від дня народження Василя Кричевського (Молодшого). – Ганна Лексіна

Він триває до 27 вересня в Музеї української діаспори в Києві. Проєкт демонструє масштабну ретроспективу життя і творчості представників трьох поколінь видатної української мистецької династії, котрі в різні часи та за різних обставин були змушені покинути батьківщину й стати емігрантами. В експозиції – понад 80 живописних та графічних творів Кричевських з колекцій Музею української діаспори, Національного художнього музею України й приватних зібрань. Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/art/vystavkovyj-proyekt-dynastiya-krychevskyh-pro-try-pokolinnya-vydatnoyi-ukrayinskoyi-mysteczkoji-rodyny/>

Екскурсії, квести, орієнтир на НМТ: як українські музеї працюють з історичною пам'яттю для дітей та патріотизмом. – Марія Кабацій

Про те, як музеї поглиблюють у дітей та підлітків знання з історії рідної держави, як працюють з історичною пам'яттю та громадянською позицією дітей та яким чином обирають говорити про патріотизм – через знання чи емоції. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1393016-ekskursii-kvesti-orientir-na-nmt-ak-ukrainski-muzei-pracuut-z-istoricnou-pamattu-dla-ditej-ta-patriotizmom/>

Документ 1917 року про зречення російського імператора Миколи II та відмову наступника передали до музею на Рівненщині. – Юлія Савчук

У фонди історико-культурного заповідника, що на Рівненщині, меценатом передано документ, створений у 1917 році. У ньому інформували жителів міста Острог про зречення російського імператора Миколи II від престолу та відмови князя Михайла Олександровича прийняти владу. Докладніше:

<https://suspilne.media/rivne/1392638-dokument-1917-roku-pro-zrecenna-rosijskogo-imperatora-mikoli-ii-ta-vidmovu-nastupnika-povernuli-do-muzeu-rivnensini/>

Державний архів оцифрував особову справу студента Степана Бандери. – Наталія Карнаух

Державний архів Львівської області оцифрував та виклав у відкритий доступ нові документи: з фондів Львівського воєводського управління, слідчого відділу НКВС та Львівської політехніки. Серед останніх є особова справа голови проводу ОУН, а тоді студента С. Бандери. Докладніше:

<https://suspilne.media/lviv/1393216-derzavnij-arhiv-ocifruvav-osobovu-spravu-studenta-stepana-banderi/>

Знайшли архів ОУН, що пробув під землею майже 80 років

Поблизу села Старі Скоморохи на Прикарпатті в лісі знайдено запечатаний бідон з архівом Більшівцівського районного проводу ОУН, повідомив Івано-Франківський обласний музей визвольної боротьби імені Степана Бандери. Докладніше:

<https://chytomo.com/znajshly-arkhiv-oun-shcho-probuva-pid-zemleiu-majzhe-80-rokiv/>

Охорона культурної спадщини

У центрі Одеси врятували кам'яний грот-фонтан кінця XIX століття від руйнування (ФОТО). – Микита Кишиневський

В Одесі повністю відновили грот-фонтан із дикого каменю 1890-х років, що розташований на схилах Приморського бульвару в Стамбульському парку. Спочатку цей об'єкт був частиною дренажної системи для сусіднього пам'ятника. Із часом споруда перетворилася на самостійну паркову прикрасу, а у 2017 році грот переобладнано на повноцінний фонтан. Докладніше:

<https://shotam.info/v-tsentr-odesy-vriatuvaly-vid-ruynuvannia-kam-iany-hrot-fontan-kintsia-khikh-stolittia-foto/>

Міжнародне співробітництво

Польща дозволила Україні провести пошукові роботи на православному кладовищі в Ласкові. – Оксана Заблоцька

Польща надала українській експедиції дозвіл на проведення пошукових та археологічних робіт на території православного кладовища в селі Ласків Люблінського воєводства. За даними Міністерства культури України, мета досліджень – виявити поховання цивільних жителів Ласкова, які загинули внаслідок нападу польських батальйонів хлопських у березні 1944 року. Перший заступник міністра культури України І. Вербицький назвав дозвіл черговим практичним результатом українсько-польського діалогу щодо історичної пам'яті. «Для нас важливо, щоб цей процес ґрунтувався на взаємності. Наше спільне завдання – забезпечити професійне дослідження таких місць і гідне вшанування пам'яті загиблих», – зазначив він. Україна та Польща також продовжують роботу в межах спільної Робочої групи у справах гідних поховань. Вона координує питання пошукових та ексгумаційних робіт, а також взаємного надання необхідних дозволів. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1393646-polsa-dozvolila-ukraini-provesti-posukovi-roboti-na-pravoslavnomu-kladovisi-v-laskovi/>

Підтримка України у світі

Анджеліна Джолі з неанонсованим візитом відвідала кілька міст України. – Ірина Олішук

Голлівудська акторка, режисерка та посолка доброї волі ЮНІСЕФ Анджеліна Джолі здійснила третій візит до України від початку повномасштабного вторгнення. Упродовж 29 серпня – 1 вересня вона побувала у Львові, Тернополі, Кременчуці, Харкові та Полтаві. Докладніше:

https://zaxid.net/andzhelinu_dzholi_pomitili_u_kilkoh_mistah_ukrayini_n1644832

Сергій Лозниця розкритикував ЄС за відмову фінансування Венеційської бієнале через російський павільйон. – Анастасія Большакова

Режисер С. Лозниця розкритикував рішення Європейської комісії припинити багаторічне фінансування Венеційської бієнале після скандалу навколо участі росії. Про це він розповів у коментарі The Guardian. Лозниця, який цього року представить на Венеційському кінофестивалі поза конкурсом свій новий фільм «Імперіум», заявив, що сам «ніколи не відвідав би» російський павільйон. Водночас він вважає дискусію навколо нього другорядною порівняно з економічними відносинами Європи з росією. «Питання, яке я ставлю собі: чи може існування цього російського павільйону зупинити цю війну чи ні?», – сказав режисер. За його словами, значно серйознішою проблемою є продовження імпорту російського газу до Європи. Лозниця послався на дані Агентства ЄС зі співробітництва регуляторів енергетики, згідно з якими у II кварталі 2026 року імпорт російського скрапленого викопного газу зріс на 17% порівняно з аналогічним періодом 2025-го. «Це набагато серйозніша проблема, ніж питання про те, чи є у Венеції російський павільйон. Припинити фінансування Бієнале – це як покарання у дитячому садку», – заявив Лозниця. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/sergiy-loznicya-vistupiv-proti-zupinki-finansuvannya-biyenale-317353/>

Американський оркестр відмовився скасувати виступ пропутінського скрипаля. – Оксана Мамченкова

Виступи російського скрипаля В. Рєпіна заплановано на 6–7 листопада в Maryland Hall разом із Annapolis Symphony Orchestra (ASO). У своїй заяві Посольство України в США звертало увагу на те, що 21 лютого 2024 року, під час повномасштабного вторгнення росії проти України, Рєпін виступив із державним кремлівським оркестром на концерті, організованому кремлівським фондом з нагоди дня захисника вітчизни, що був відверто представлений як данина «великим захисникам» росії. Від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну фонд розвитку мистецтв Рєпіна отримав значне фінансування від президентського фонду культурних ініціатив росії – державної установи, що підтримує культурну політику росії. Низка культурних установ уже переглянули свою співпрацю з Рєпіним, зокрема Мангаймський філармонічний оркестр у

Німеччині, Угорський національний філармонічний оркестр та Palm Beach Symphony у Флориді, який скасував виступ Репіна у березні цього року. Втім, ASO заявив, що, попри звернення Посольства України в США та петицій, ініційованих місцевими активістами, не скасовуватиме співпрацю з Репіним. У коментарі американському виданню The Violin Channel представники оркестру заявили, що засуджують звірства, вчинені режимом путіна проти українського народу. «У 2022 році, одразу після повномасштабного вторгнення росії в Україну, ASO ухвалив рішення замінити Репіна у відповідь на стрімкі події, що розгорталися, коли культурні організації по всьому світу намагалися визначити, як реагувати на дії росії та наслідки виступів російських митців, – йдеться у коментарі. – Це рішення не ґрунтувалося на висновку про те, що пан Репін особисто підтримує путіна чи вторгнення в Україну. Відтоді як ми повторно запросили Репіна виступити з ASO, ми провели ретельний аналіз його публічної діяльності, щоб з'ясувати, чи є докази його особистої підтримки агресивної політики російського уряду та його президента. Ми не знайшли жодних доказів. Тому ми продовжили реалізацію наших планів». У відповідь на таку позицію активісти організації Arts Against Aggression офіційно повідомили керівництво Аннаполіського симфонічного оркестру про проведення протестів всередині та зовні Меріленд Холу. Вони зауважили, що «через ці протести оркестр та його аудиторія дізнаються більше про воєнні злочини путінського режиму, які представляє його культурний амбасадор Репін. Вони також відчують частину реальності, з якою стикаються українські цивільні під час щоденних російських ракетних та дронівих атак. 300 українських митців та діячів культури, вбитих росією, будуть присутні духом на нашому протесті». Джерело:

https://lb.ua/culture/2026/09/02/763162_amerikanskiy_orkestr_vidmovivsyah_tml

Свідки росії. Який фільм про драмтеатр у Маріуполі випустила рф і чим може відповісти Україна. – Вікторія Кіхтенко

Незадовго до Дня Незалежності України у рф випустили псевдодокументальний фільм «Свідки»: просто на сцені відбудованого драмтеатру в Маріуполі нібито очевидці події розповідають про те, що ж, на їхню думку, сталося 16 березня 2022 року. Незалежне розслідування Amnesty International підтвердило, що причиною руйнування театру був навмисний російський авіаудар: російський винищувач скинув дві 500-кілограмові бомби, що детонували одночасно. За версією росіян, люди загинули, а театр був знищений не внаслідок їхнього удару з повітря, а внаслідок вибуху всередині будівлі, який спланували українські військові. Авторка розповідає, які наративи у стрічці використовує росія, щоби переписати історію, а також які українські проекти про Маріуполь краще подивитися натомість. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1393858-svidki-rosii-akij-film-pro-dramteatr-u-mariupoli-vipustila-rf-i-cim-moze-vidpovisti-ukraina/>

головний бібліограф відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm